

No. 39818

**Netherlands
and
Costa Rica**

Agreement on encouragement and reciprocal protection of investments between the Kingdom of the Netherlands and the Republic of Costa Rica (with protocol). The Hague, 21 May 1999

Entry into force: *1 July 2001 by notification, in accordance with article 14*

Authentic texts: *Dutch, English and Spanish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Netherlands, 14 January 2004*

**Pays-Bas
et
Costa Rica**

Accord relatif à l'encouragement et à la protection réciproque des investissements entre le Royaume des Pays-Bas et la République du Costa Rica (avec protocole). La Haye, 21 mai 1999

Entrée en vigueur : *1er juillet 2001 par notification, conformément à l'article 14*

Textes authentiques : *néerlandais, anglais et espagnol*

Euregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Pays-Bas, 14 janvier 2004*

[DUTCH TEXT — TEXTE NÉERLANDAIS]

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Costa Rica inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen

Het Koninkrijk der Nederlanden

en

de Republiek Costa Rica,

hierna te noemen de Verdragsluitende Partijen,

Geleid door de wens hun van oudsher bestaande vriendschapsbanden te versterken en de economische betrekkingen tussen hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat betreft investeringen door de investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij,

In het besef dat overeenstemming over de aan dergelijke investeringen toe te kennen behandeling het kapitaalverkeer en de overdracht van technologie tussen, alsmede de duurzame economische ontwikkeling van de Verdragsluitende Partijen zal stimuleren, en dat een eerlijke en rechtvaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag:

- a. wordt onder de term „investeringen” verstaan alle soorten vermogensbestanddelen en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:
  - i. roerende en onroerende zaken, alsmede andere zakelijke rechten met betrekking tot alle soorten vermogensbestanddelen;
  - ii. rechten ontleend aan aandelen, obligaties en andere soorten belangen in ondernemingen en joint ventures;
  - iii. aanspraken op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere prestatie die economische waarde heeft;
  - iv. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, technische werkwijzen, goodwill en know-how;
  - v. rechten verleend krachtens het publiekrecht of bij overeenkomst, met inbegrip van rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en winnen van natuurlijke rijkdommen;
- b. omvat de term „onderdanen” met betrekking tot elk van de Verdragsluitende Partijen de volgende personen:
  - i. natuurlijke personen die ingevolge de grondwet en het recht van de Verdragsluitende Partij de nationaliteit van die Verdragsluitende Partij hebben; of
  - ii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij en die hun zetel hebben of zijn gevestigd op het grondgebied van diezelfde Verdragsluitende Partij;

iii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van de andere Verdragsluitende Partij, maar die onder al dan niet rechtstreeks toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder i of van rechtspersonen zoals omschreven onder ii;

c. wordt onder de term „grondgebied” verstaan het nationale grondgebied van iedere Verdragsluitende Partij, met inbegrip van het luchtruim, de territoriale zee alsmede die zeegebieden, met inbegrip van de zeebodem en de ondergrond daarvan, die grenzen aan de buitengrenzen van de territoriale zee van iedere Verdragsluitende Partij, waarover zij overeenkomstig internationaal recht rechtsmacht en soevereine rechten uitoefenen of kunnen hebben met betrekking tot de exploratie, exploitatie en bescherming van de natuurlijke rijkdommen in deze gebieden.

Artikel 2

Elke Verdragsluitende Partij bevordert, binnen het kader van haar wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op haar grondgebied van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Partij de door haar wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, laat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

1. Elke Verdragsluitende Partij waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij en belemmert niet, door willekeurige of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze investeerders. Elke Verdragsluitende Partij kent aan die investeringen fysieke zekerheid en bescherming toe, die in ieder geval niet minder gunstig zijn dan die welke worden toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van een derde staat.

2. In het bijzonder kent elke Verdragsluitende Partij aan die investeringen een behandeling toe die in ieder geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van een derde staat, naar gelang van welke het gunstigst is voor de betrokken investeerder.

3. Indien een Verdragsluitende Partij investeerders van een derde staat bijzondere voordelen heeft toegekend met betrekking tot hun investeringen uit hoofde van overeenkomsten tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke instellingen, dan wel op grond van interim-overeenkomsten die tot zodanige unies of instellingen leiden, is die Verdragsluitende Partij niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

4. Elke Verdragsluitende Partij komt alle verplichtingen na die zij is aangegaan met betrekking tot de investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van een van beide Verdragsluitende Partijen of verplichtingen krachtens internationaal recht die thans tussen de Verdragsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip onderling worden aangegaan, een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Verdragsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

Met betrekking tot belastingen, heffingen, lasten en verminderingen en vrijstellingen van belasting kent iedere Verdragsluitende Partij aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij die zich op haar grondgebied met economische activiteiten bezighouden, een behandeling toe die niet minder gunstig is met betrekking tot hun investering dan die welke wordt toegekend aan haar eigen investeerders of aan die van een derde staat die zich in dezelfde omstandigheden bevinden, naar gelang van welke het gunstigst is voor de betrokken investeerders. Hierbij wordt evenwel geen rekening gehouden met bijzondere belastingvoordelen door die Partij toegekend:

- a. krachtens een verdrag ter vermindering van dubbele belasting; of
- b. uit hoofde van haar deelneming aan een douane-unie, economische unie, monetaire unie of soortgelijke instelling of op basis van interim-overeenkomsten die tot dergelijke unies of instellingen leiden; of
- c. op basis van wederkerigheid met een derde staat.

Artikel 5

Deze Verdragsluitende Partijen waarborgen dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij inwisselbare valuta, zonder beperking of vertraging. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, interesten, dividenden en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
  - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindproducten, of
  - ii. om kapitaalgoederen te vervangen teneinde de continuïteit van een investering te waarborgen;
- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;

- d. gelden voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten uit arbeid van natuurlijke personen;
- g. de opbrengst van de verkoop of liquidatie van de investering;
- h. betalingen uit hoofde van artikel 7.

Artikel 6

1. Geen der Verdragsluitende Partijen neemt, direct of indirect, maatregelen tot nationalisering of onteigening noch andere maatregelen die een soortgelijk gevolg hebben, tegen investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij, behalve in gevallen waarin deze maatregelen zijn genomen in het algemeen belang, op non-discriminatoire basis, met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang en tegen onmiddellijke, adequate en doelmatige schadeloosstelling.

2. De schadeloosstelling dient onmiddellijk te worden betaald, dient gelijk te zijn aan de redelijke marktwaarde van de onteigende investering onmiddellijk voorafgaand aan het moment waarop de onteigening of de op handen zijnde onteigening openbaar werd, en dient daadwerkelijk te gelde te kunnen worden gemaakt en vrij te kunnen worden overgemaakt. Het bedrag van deze schadeloosstelling dient rente te omvatten vanaf de datum van ontneming van het onteigende bezit tot de datum van betaling tegen een gewone commerciële rentevoet voor de valuta waarin deze wordt betaald.

Artikel 7

Aan investeerders van de ene Verdragsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, oproer of ongeregeligheden, wordt door de laatstbedoelde Verdragsluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Verdragsluitende Partij haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde staat geeft met betrekking tot hun investering, naar gelang van welke het gunstig is voor de betrokken investeerders.

Artikel 8

Indien de investeringen van een investeerder van de ene Verdragsluitende Partij verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's of anderszins aanleiding geven tot de betaling van schadevergoeding ter zake van die investeringen krachtens een bij wet, voorschrift of overheidscontract ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar of de door de ene Verdragsluitende Partij aangewezen instantie in de rechten van de bedoelde investeerder, ingevolge de voorwaarden

van deze verzekering of krachtens een andere gegeven schadeloosstelling, door de andere Verdragsluitende Partij erkend.

Artikel 9

1. Geschillen die mogelijk ontstaan tussen een van de Verdragsluitende Partijen en een investeerder van de andere Verdragsluitende Partij betreffende een investering van die investeerder op het grondgebied van de eerstbedoelde Verdragsluitende Partij worden, zoveel mogelijk, in der minne geschikt tussen de betrokken partijen.

2. Indien het geschil niet is beslecht binnen een periode van zes maanden na de datum waarop een der partijen bij het geschil om minnelijke schikking heeft verzocht, stemt iedere Verdragsluitende Partij ermee in het geschil op verzoek van de betrokken onderdaan voor te leggen aan:

a. het Internationale Centrum voor de Beslechting van Investeringsgeschillen (ICSID) ter beslechting door conciliatie of arbitrage krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen staten en onderdanen van andere staten, dat op 18 maart 1965 te Washington werd opengesteld voor ondertekening;

b. het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen overeenkomstig de regels betreffende de Aanvullende Voorziening voor de toepassing van procedures door het Secretariaat van het Centrum (Aanvullende Voorziening), indien een van de Verdragsluitende Partijen geen Verdragsluitende Staat is bij het Verdrag genoemd in het tweede lid, letter a, van dit artikel;

c. een internationaal ad hoc-scheidsgerecht krachtens het arbitrage-reglement van de Commissie voor internationaal handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL) indien geen van de Verdragsluitende Partijen Verdragsluitende Staat is bij het verdrag genoemd in het tweede lid, letter a, van dit artikel;

3. Een rechtspersoon die onderdaan is van de ene Verdragsluitende Partij en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van onderdanen van de andere Verdragsluitende Partij, wordt in overeenstemming met artikel 25, tweede lid, letter b, van het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen staten en onderdanen van andere staten voor de toepassing van het Verdrag behandeld als een onderdaan van de andere Verdragsluitende Partij.

4. De uitspraak van het scheidsgerecht is onherroepelijk en bindend voor beide partijen bij het geschil.

5. Een investeerder kan tevens besluiten een geschil voor te leggen aan een bevoegde nationale rechtbank. Indien een juridisch geschil betreffende een investering op het grondgebied van Costa Rica is voorgelegd aan een bevoegde nationale rechtbank, mag dit geschil niet worden voorgelegd voor internationale geschillenregeling, tenzij de be-

voegde nationale rechtbank geen onherroepelijke uitspraak heeft gedaan. Indien een geschil betrekking heeft op een investering op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden kan een investeerder er op elk tijdstip voor kiezen een geschil voor te leggen voor internationale geschillenregeling.

Artikel 10

De bepalingen van dit Verdrag zijn, vanaf de datum waarop dit Verdrag in werking treedt, van toepassing op alle investeringen, ongeacht of deze vóór of na de inwerkingtreding zijn gedaan door investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij in overeenstemming met de wetten en voorschriften van laatstgenoemde Verdragsluitende Partij, met inbegrip van haar wetten en voorschriften inzake arbeid en milieu.

De bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op een geschil met betrekking tot een investering dat is ontstaan, of een aanspraak die is geregeld vóór de inwerkingtreding van dit Verdrag.

Artikel 11

Elk van beide Verdragsluitende Partijen kan aan de andere Partij voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag. De andere Partij neemt dit voorstel in welwillende overweging en biedt passende gelegenheid voor een dergelijk overleg.

Artikel 12

1. Enig geschil tussen de Verdragsluitende Partijen betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke termijn langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt, tenzij de Partijen anders zijn overeengekomen, op verzoek van een van beide Partijen voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Partij benoemt één scheidsman en de twee aldus benoemde scheidslieden benoemen tezamen een derde scheidsman, die geen onderdaan van een der Partijen is, tot hun voorzitter.

2. Indien een van beide Partijen verzuimt haar scheidsman te benoemen en indien zij binnen twee maanden geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere Partij tot deze benoeming over te gaan, kan de laatstgenoemde Partij de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de beide scheidslieden niet binnen drie maanden na hun benoeming overeenstemming kunnen bereiken over de keuze van de derde scheidsman, kan elk der Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Verdragsluitende Partijen, wordt de Vice-President verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Vice-President verhinderd is de genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Partijen, wordt het lid van het Gerechtshof dat de hoogste anciënniteit heeft, beschikbaar is en geen onderdaan is van één der Partijen, verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van het internationale recht en het toepasselijke nationale recht. Alvorens uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elk stadium van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Partijen voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan regeling van het geschil ex aequo et bono, indien de Partijen dit overeenkomen.

6. Tenzij de Partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedure vast.

7. Elke betrokken Verdragsluitende Partij draagt de kosten van haar eigen lid van het scheidsgerecht en van haar vertegenwoordiging in de arbitrageprocedure en de helft van de kosten van de voorzitter en de overige kosten. Het scheidsgerecht kan bij zijn beslissing evenwel bepalen dat een van de twee Verdragsluitende Partijen een groter deel van de kosten draagt.

8. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing bij meerderheid van stemmen. Deze beslissing is onherroepelijk en bindend voor de Partijen.

Artikel 13

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Rijk in Europa, de Nederlandse Antillen en Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 14, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 14

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan hun grondwettelijk vereiste procedures is voldaan, en blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.

2. Tenzij ten minste zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Partij zich het recht voorbehoudt dit Verdrag te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan vóór de datum van beëindiging van dit Verdrag, blijven de voorgaande artikelen van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar vanaf die datum.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van een deel van het Koninkrijk afzonderlijk te beëindigen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te 's-Gravenhage op 21 mei 1999 in de Nederlandse, de Spaanse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) J. D. VAN DEN BERG

Voor de Republiek Costa Rica:

(w.g.) ROBERTO ROJAS

Protocol

Bij de ondertekening van het Verdrag tussen de Republiek Costa Rica en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen hebben de ondergetekende gevolmachtigden bovendien overeenstemming bereikt over de volgende bepalingen, die als een integrerend deel van genoemd Verdrag worden beschouwd.

Ad artikel 5

„Zonder beperking of vertraging” betekent dat overmakingen geschieden in overeenstemming met de normale bankprocedures en handelsgebruiken en in elk geval binnen een termijn van twee maanden na de datum van aanvraag van de overmaking.

Ad artikel 6

De bepalingen van dit artikel tasten in geen enkel opzicht de bevoegdheid van een Verdragsluitende Partij aan te besluiten of zij al dan niet met de andere Verdragsluitende Partij of met een andere derde staat onderhandelt over kwantitatieve exportbeperkingen, noch haar bevoegdheid deze quota toe te kennen overeenkomstig het internationaal recht.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) J. D. VAN DEN BERG

Voor de Republiek Costa Rica:

(w.g.) ROBERTO ROJAS

[SPANISH TEXT — TEXTE ESPAGNOL]

Acuerdo para la promoción y protección recíproca de las inversiones entre el Reino de los Países Bajos y la República de Costa Rica

El Reino de los Países Bajos

y

la República de Costa Rica

(en adelante las Partes Contratantes),

Deseando fomentar sus lazos tradicionales de amistad y extender e intensificar las relaciones económicas existentes entre ellas con respecto a las inversiones de inversionistas de una Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante;

Reconociendo que el acuerdo sobre el tratamiento que se le debe otorgar a dichas inversiones estimulará el flujo de capital y tecnología y el desarrollo económico sostenible de las Partes Contratantes y que el trato justo y equitativo a la inversión es deseable;

Han acordado lo siguiente:

Artículo 1

Para los fines del presente Acuerdo:

- a) por el término «inversiones» se entiende todo tipo de activo y particularmente, aunque no exclusivamente:
- i) bienes muebles e inmuebles así como cualquier otro derecho real con respecto a cualquier tipo de activo;
  - ii) derechos derivados de acciones, bonos y otros tipos de participaciones en compañías y «joint ventures»;
  - iii) obligaciones o créditos relativos a otros activos o a cualquier crédito que tenga un valor económico;
  - iv) derechos en el campo de la propiedad intelectual, procesos técnicos, «goodwill» y «know-how»;
  - v) derechos conferidos por ley o por contrato, incluyendo derechos para la prospección, exploración, extracción y explotación de recursos naturales.
- b) por el término «nacionales» se entenderá comprender con respecto a cada una de las Partes Contratantes a las siguientes personas:
- i) personas naturales que tengan la nacionalidad de la Parte Contratante de conformidad con su Constitución y sus leyes; o
  - ii) personas jurídicas constituidas de conformidad con la legislación de la Parte Contratante y que tenga su domicilio o sede en el territorio de esa Parte Contratante;

iii) personas jurídicas constituidas de conformidad con la legislación de la otra Parte Contratante pero que sean controladas, directa o indirectamente, por personas naturales tal como se definió en el aparte i) o por personas jurídicas tal y como se definió en el aparte ii).

c) por el término «territorio» se entenderá el territorio nacional de cada Parte Contratante, incluyendo el espacio aéreo, el mar territorial así como las áreas marítimas, incluyendo plataforma continental y el subsuelo adyacente al límite externo del mar territorial de cada parte Contratante, sobre las cuales de acuerdo con el derecho internacional, las Partes Contratantes ejercen o pueden ejercer, jurisdicción y derechos soberanos para propósitos de exploración, explotación y preservación de los recursos naturales de dichas áreas.

Artículo 2

Cada Parte Contratante deberá, de conformidad con sus leyes y reglamentos, promover la cooperación económica a través de la protección en su territorio de las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante. Con sujeción al derecho que goza de ejercer los poderes conferidos por las leyes o reglamentos, cada Parte Contratante admitirá dichas inversiones.

Artículo 3

1. Cada Parte Contratante asegurará trato justo y equitativo a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante y no deberá perjudicar mediante medidas arbitrarias o discriminatorias, la operación, administración, mantenimiento, uso, disfrute o disposición de la inversión por parte de los inversionistas. Cada Parte Contratante deberá otorgar a dichas inversiones seguridad física y protección, que en cualquier caso, no deberá ser menos favorable que el otorgado ya sea a inversiones de sus propios inversionistas o a las inversiones de los inversionistas de terceros Estados.

2. Particularmente, cada Parte Contratante deberá otorgar a dichas inversiones tratamiento que, en cualquier caso, no será menos favorable que el otorgado ya sea a inversiones de sus propios inversionistas o a inversiones de inversionistas de terceros Estados, cualquiera que sea el tratamiento más favorable para el inversionista en cuestión.

3. Si una Parte Contratante ha otorgado ventajas especiales a inversionistas de cualquier tercer Estado en relación con sus inversiones en virtud de acuerdos para el establecimiento de uniones aduaneras, uniones económicas, uniones monetarias u otras instituciones similares de integración, o con base en acuerdos interinos que lleven a la creación de dichas uniones o instituciones, esa Parte Contratante no estará obligada a otorgar dichas ventajas a los inversionistas de la otra Parte Contratante.

4. Cada Parte Contratante deberá observar cualquier obligación que haya asumido en relación con las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante.

5. Si la legislación de alguna de las Partes Contratantes u obligaciones bajo el derecho internacional existentes actualmente o que se adquieran en un futuro entre las Partes Contratantes en adición al presente Acuerdo, incluyen alguna regulación, ya sea específica o general, que confiere a las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante un trato más favorable que el previsto en el presente Acuerdo, esta regulación prevalecerá sobre el presente Acuerdo en la medida en que sea más favorable.

Artículo 4

Con respecto a impuestos, cargos y deducciones fiscales y exenciones, cada Parte Contratante deberá otorgar a los inversionistas de la otra Parte Contratante que tengan una actividad económica en su territorio, tratamiento no menos favorable con relación a su inversión que el otorgado a sus propios inversionistas o a inversionistas de terceros Estados que se encuentren en las mismas circunstancias, cualquiera que sea más favorable para el inversionista en cuestión. Sin embargo, para este propósito no se tomará en cuenta cualquier ventaja fiscal otorgado por esa Parte:

- a) bajo un acuerdo para evitar la doble tributación; o
- b) en virtud de su participación en una unión aduanera, unión económica, unión monetaria, o instituciones similares de integración, o con base en acuerdos interinos que lleven a la creación de dichas uniones o instituciones; o
- c) con base en el principio de reciprocidad con un tercer Estado.

Artículo 5

Las Partes Contratantes garantizarán que los pagos relativos a una inversión puedan ser transferidos. Dichas transferencias deberán ser efectuadas en moneda de libre convertibilidad, sin restricciones o retrasos. Dichas transferencias incluyen en particular, aunque no exclusivamente:

- a) ganancias, intereses, dividendos y otros ingresos corrientes;
- b) fondos necesarios:
  - i) para la adquisición de materia prima o auxiliar, productos semi-fabricados o productos finales, o
  - ii) para reemplazar activos de capital para salvaguardar la continuidad de una inversión;
- c) fondos adicionales necesarios para el desarrollo de una inversión;

- d) fondos para pago de préstamos;
- e) regalías u honorarios;
- f) ganancias de personas físicas;
- g) los procedimientos de venta o liquidación de la inversión;
- h) pagos que surjan de acuerdo con lo señalado en el artículo 7.

Artículo 6

1. Ninguna de las Partes Contratantes tomará, directa o indirectamente, medidas para nacionalizar o expropiar, o cualquier otra medida que tenga un efecto equivalente, contra las inversiones de inversionistas de la otra Parte Contratante, excepto en casos en que dichas medidas hayan sido adoptadas por interés público, de una manera no discriminatoria, siguiendo el debido proceso y contra una indemnización pronta, adecuada y efectiva.

2. La indemnización se pagará de una manera pronta, será equivalente al justo valor de mercado que la inversión expropiada tenía inmediatamente antes de que se adoptara la medida de expropiación o antes de que la inminencia de la medida fuera de conocimiento público, y deberá ser efectivamente realizable y libremente transferible. El monto de dicha indemnización deberá incluir intereses desde el día de la desposesión de la propiedad expropiada hasta el día de pago, de acuerdo a un tipo de cambio normal para la moneda en que se pagará la indemnización.

Artículo 7

A los inversionistas de una Parte Contratante que sufran pérdidas con respecto a sus inversiones en el territorio de la otra Parte Contratante debido a guerra u otro conflicto armado, revolución, estado de emergencia nacional, revuelta, insurrección o disturbio, la otra Parte Contratante les otorgará, en lo que respecta a restitución, indemnización, compensación u otro arreglo, un trato no menos favorable que el que dicha Parte Contratante otorga a sus propios inversionistas o a inversionistas de cualquier tercer Estado, en relación con su inversión, cualquiera que sea más favorable para los inversionistas en cuestión.

Artículo 8

Si las inversiones de un inversionista de una Parte Contratante se encuentran aseguradas contra riesgos no comerciales o asegurados de una u otra manera que ameriten pagos por indemnización con respecto a dichas inversiones mediante un sistema establecido por ley, reglamento o contrato gubernamental, cualquier subrogación del asegurador o reasegurador o Agencia designada por una Parte Contratante de los derechos de dicho inversionista de conformidad con los términos de dicho

seguro o de conformidad con cualquier otro tipo de aseguramiento dado, deberá ser reconocida por la otra Parte Contratante.

Artículo 9

1. Las controversias que pudieran surgir entre una Parte Contratante y un inversionista de la otra parte Contratante en relación con la inversión de ese inversionista en el territorio de esa Parte Contratante serán resueltas, cuando fuere posible, de manera amigable entre las Partes.

2. Si la controversia no fuere resuelta en un período de seis meses desde la fecha en que cualquiera de las Partes de la controversia hubiese solicitado la resolución amigable de la disputa, cada Parte Contratante consiente en remitir la controversia a petición del nacional a:

a) el Centro Internacional de Arreglo de Diferencias Relativas a Inversiones (CIADI), para la resolución mediante arbitraje o conciliación bajo la Convención sobre el Arreglo de Controversias sobre Inversión entre Estados y Nacionales de otros Estados, abierta a la firma en Washington el 18 de marzo de 1965;

b) el Centro Internacional de Arreglo de Disputas sobre Inversión bajo el Mecanismo Complementario para la Administración de Procedimientos de Conciliación, Arbitraje y Comprobación de Hechos por la Secretaría del CIADI (Mecanismo Complementario), si una de las Partes Contratantes no fuera Estado Contratante de la Convención mencionada en el párrafo 2 a) de este Artículo;

c) un tribunal internacional *ad hoc* bajo las Reglas sobre Arbitraje de la Comisión de las Naciones Unidas para el Derecho Mercantil Internacional (CNUDMI), si ninguna de las Partes Contratantes fuera Estado Contratante de la Convención mencionada en el párrafo 2 a) de este Artículo.

3. Una persona jurídica que sea nacional de una Parte Contratante y que con anterioridad a que la controversia surgiera fuere controlada por nacionales de la otra Parte Contratante, deberá tratarse como un nacional de la otra Parte Contratante, de conformidad con lo que al efecto estipula el artículo 25 2 b) de la Convención para el Arreglo de Disputas entre Estados y nacionales de otros Estados.

4. Los laudos arbitrales serán definitivos y vinculantes para ambas partes de la controversia.

5. Un inversionista puede decidir someter la controversia a un tribunal nacional competente. En caso de una controversia legal concerniente a una inversión en el territorio de Costa Rica haya sido sometida a un tribunal nacional competente, la controversia no podrá ser sometida a un mecanismo de solución de controversias internacional, a menos que no

haya una resolución final del tribunal nacional competente. Si fuere una controversia concerniente a una inversión realizada en el Reino de los Países Bajos, el inversionista podrá elegir el someter la controversia a un mecanismo internacional de solución de controversias en cualquier momento.

Artículo 10

Las disposiciones de este Acuerdo se aplicarán, desde la fecha de su entrada en vigor, a todas las inversiones realizadas ya sea antes o después de su entrada en vigor, por inversionistas de una Parte Contratante en el territorio de la otra Parte Contratante de conformidad con las leyes y reglamentos de ésta última, incluyendo sus leyes y reglamentos relativos a empleo y medio ambiente.

Las disposiciones de este Acuerdo no se aplicarán a ninguna controversia relativa a una inversión que hubiese surgido, o a ningún reclamo que fuera resuelto, antes de su entrada en vigor.

Artículo 11

Cualquier Parte Contratante podrá proponer a la otra Parte Contratante la realización de consultas en cualquier aspecto concerniente a la interpretación o aplicación del Acuerdo. La otra Parte Contratante deberá otorgar debida consideración a la petición y deberá proveer suficiente oportunidad para dichas consultas.

Artículo 12

1. Cualquier controversia entre las Partes Contratantes concerniente a la interpretación o aplicación de este Acuerdo, que no fuera posible resolver en un período de tiempo razonable por medio de negociaciones diplomáticas deberá, a menos que las Partes acuerden lo contrario, ser sometida a petición de cualquier de las Partes, a un tribunal arbitral, compuesto por tres miembros. Cada Parte nombrará a un árbitro y los dos árbitros designados por las Partes deberán nombrar a un tercer árbitro como Presidente. El tercer árbitro designado no deberá ser nacional de ninguna de las Partes Contratantes.

2. Si una de las Partes no nombrara a su árbitro en un período de dos meses luego de la petición de la otra Parte para hacer dicho nombramiento, la otra Parte puede invitar al Presidente de la Corte Internacional de Justicia a que haga los nombramientos necesarios.

3. Si los árbitros nombrados por las Partes no se pusieren de acuerdo en los tres meses siguientes a su nombramiento sobre la elección del tercer árbitro, cualquiera de las Partes puede invitar al Presidente de la Corte Internacional de Justicia a hacer el nombramiento necesario.

4. Si en los casos previstos en los párrafos (2) y (3) de este Artículo, el Presidente de la Corte Internacional de Justicia no pudiere efectuar los nombramientos o fuere nacional de cualquiera de las Partes Contratantes, el Vice-Presidente será invitado a efectuar los nombramientos necesarios. Si el Vice-Presidente no pudiere efectuar los nombramientos necesarios o fuere nacional de cualquiera de las Partes Contratantes, el miembro disponible de la Corte Internacional de Justicia con más antigüedad y que no sea nacional de ninguna de las Partes Contratantes será invitado a hacer los nombramientos necesarios.

5. El tribunal emitirá su laudo con base en el Derecho Internacional y la legislación doméstica relevante. Antes de que el tribunal adopte su laudo, puede proponer en cualquier momento del proceso a las Partes que la controversia sea resuelta de manera amigable. Las disposiciones anteriores sin perjuicio de que las Partes acuerden resolver la disputa *ex aequo et bono*.

6. A menos que las Partes decidan lo contrario, el tribunal determinará su propio procedimiento.

7. Cada Parte Contratante asumirá los costos de su miembro del tribunal y de su representación en el procedimiento arbitral y la mitad de los costos del Presidente y los demás gastos. Sin embargo, el tribunal podrá, en su laudo, señalar que una mayor proporción de los costos sea asumida por una de las Partes Contratantes.

8. El tribunal tomará sus decisiones por mayoría de votos. El laudo será definitivo y vinculante para ambas Partes.

Artículo 13

Con relación al Reino de los Países Bajos, el presente Acuerdo se aplicará a la porción del Reino de los Países Bajos localizada en Europa, a las Antillas Holandesas y a Aruba, a menos que la notificación prevista en el Artículo 14, párrafo 1 provea de otra manera.

Artículo 14

1. El presente Acuerdo deberá entrar en vigor el primer día del segundo mes luego de que las Partes Contratantes se hayan notificado de manera escrita que sus requisitos constitucionales han sido cumplidos y permanecerá vigente por un período de diez años.

2. A menos que una Parte Contratante haya notificado la terminación del Acuerdo con al menos seis meses de anticipación a la fecha de expiración de su vigencia, el presente Acuerdo se prorrogará tácitamente por un período de diez años, por lo que cada Parte Contratante se reserva el derecho de terminar el Acuerdo mediante notificación efectuada al menos seis meses antes de la fecha de expiración del presente período de vigencia.

3. Con respecto a inversiones realizadas antes de la terminación del presente Acuerdo, los Artículos anteriores continuarán teniendo vigencia por un período adicional de quince años desde la fecha de terminación.

4. Sujeto a período mencionado en el párrafo (2) del presente Artículo, el Reino de los Países Bajos estará facultado para finalizar la aplicación del presente Acuerdo de una forma separada respecto de cualquiera de las partes del Reino.

EN FE DE LO CUAL, los respectivos plenipotenciarios han firmado el presente Acuerdo.

HECHO en duplicado en La Haya, el 21 de Mayo de 1999, en holandés, español e inglés, siendo los textos igualmente auténticos. En caso de diferencias de interpretación, el texto en idioma inglés prevalecerá por sobre los otros.

Por el Reino de los Países Bajos:

(fdo.) J. D. VAN DEN BERG

Por la República de Costa Rica:

(fdo.) ROBERTO ROJAS

Protocolo

Al firmar el Acuerdo para la Promoción y Protección Recíproca de las Inversiones entre la República de Costa Rica y el Reino de los Países Bajos, los plenipotenciarios han acordado en las siguientes disposiciones, las cuales se considerarán parte integral del Acuerdo.

Ad Artículo 5

«Sin restricción o retraso» significa que las transferencias deberán hacerse de acuerdo con las prácticas bancarias y comerciales normales y en cualquier caso deberán hacerse dentro de un período de dos meses desde la fecha en que la solicitud para la transferencia fue efectuada.

Ad Artículo 6

Nada en este Artículo afectará la autoridad de cualquiera de las Partes Contratantes para decidir el negociar con la otra Parte Contratante o con cualquier otro Estado, restricciones cuantitativas a las exportaciones, ni su autoridad de distribuir dichas cuotas de conformidad con el derecho internacional.

Por el Reino de los Países Bajos:

(fdo.) J. D. VAN DEN BERG

Por la República de Costa Rica:

(fdo.) ROBERTO ROJAS

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT ON ENCOURAGEMENT AND RECIPROCAL PROTECTION
OF INVESTMENTS BETWEEN THE KINGDOM OF THE NETHER-
LANDS AND THE REPUBLIC OF COSTA RICA

The Kingdom of the Netherlands and the Republic of Costa Rica

Hereinafter referred to as the Contracting Parties,

Desiring to strengthen their traditional ties of friendship and to extend and intensify the economic relations between them particularly with respect to investments by the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded to such investments will stimulate the flow of capital and technology and sustainable economic development of the Contracting Parties and that fair and equitable treatment of investment is desirable,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Agreement:

a) the term "investments" means every kind of asset and more particularly, though not exclusively:

(i) movable and immovable property as well as any other rights in rem in respect of every kind of asset;

(ii) rights derived from shares, bonds and other kinds of interests in companies and joint ventures;

(iii) claims to money, to other assets or to any performance having an economic value;

(iv) rights in the field of intellectual property, technical processes, goodwill and know-how;

(v) rights granted under public law or under contract, including rights to prospect, explore, extract and win natural resources.

b) the term "nationals" shall comprise with regard to either Contracting Party the following subjects:

(i) natural persons having the nationality of that Contracting Party in conformity with its Constitution and laws; or

(ii) legal persons constituted under the law of that Contracting Party which have their seat or domicile in the territory of that Contracting Party;

(iii) legal persons constituted under the law of the other Contracting Party but controlled, directly or indirectly, by natural persons as defined in (i) or by legal persons as defined in (ii) above.

c) the term territory means the national territory of each Contracting Party, including the air space, the territorial sea as well as those maritime areas, including the seabed and

subsoil adjacent to the outer limit of the territorial sea of each Contracting Party, over which in accordance with international law, they exercise or may have, jurisdiction and sovereign rights for the purpose of exploration, exploitation, and preservation of the natural resources of such areas.

Article 2

Either Contracting Party shall, within the framework of its laws and regulations, promote economic cooperation through the protection in its territory of investments of investors of the other Contracting Party. Subject to its right to exercise powers conferred by its laws or regulations, each Contracting Party shall admit such investments.

Article 3

1. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment of the investments of investors of the other Contracting Party and shall not impair by arbitrary or discriminatory measures, the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof by those investors. Each Contracting Party shall accord to such investments physical security and protection, which in any case shall not be less favourable than that accorded either to investments of its own investors or to investments of investors of any third State.

2. More particularly, each Contracting Party shall accord to such investments treatment which in any case shall not be less favourable than that accorded either to investments of its own investors or to investments of investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned.

3. If a Contracting Party has accorded special advantages to investors of any third State in relation to their investments by virtue of agreements establishing customs unions, economic unions, monetary unions or similar institutions, or on the basis of interim agreements leading to such unions or institutions, that Contracting Party shall not be obliged to accord such advantages to investors of the other Contracting Party.

4. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of investors of the other Contracting Party.

5. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over the present Agreement.

Article 4

With respect to taxes, fees, charges and to fiscal deductions and exemptions, each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party who are engaged in any economic activity in its territory, treatment not less favourable in relation to their investment than that accorded to its own investors or to those of any third State that are in the

same circumstances, whichever is more favourable to the investors concerned. For this purpose, however, there shall not be taken into account any special fiscal advantages accorded by that Party:

- a) under an agreement for the avoidance of double taxation; or
- b) by virtue of its participation in a customs union, economic union, monetary union, or similar institution, or on the basis of interim agreements leading to such unions or institutions; or
- c) on the basis of reciprocity with a third State.

Article 5

These Contracting Parties shall guarantee that payments relating to an investment may be transferred. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without restriction or delay. Such transfers include in particular though not exclusively:

- a) profits, interest, dividends and other current income;
- b) funds necessary;
  - (i) for the acquisition of raw or auxiliary materials, semi-fabricated or finished products, or
  - (ii) to replace capital assets in order to safeguard the continuity of an investment;
- c) additional funds necessary for the development of an investment;
- d) funds in repayment of loans;
- e) royalties or fees;
- f) earnings of natural persons;
- g) the proceeds of sale or liquidation of the investment;
- h) payments arising under article 7.

Article 6

1. Neither Contracting Party will undertake, directly or indirectly, measures of nationalization or expropriation, nor any other measure having an equivalent effect, against investments of investors of the other Contracting Party, except in cases when any of such measures have been adopted for a public purpose, on a non-discriminatory basis, under due process of law, and against prompt, adequate and effective compensation.

2. The compensation shall be paid promptly, it shall amount to the fair market value of the investment expropriated immediately before expropriation or impending expropriation became public knowledge, and it shall be effectively realizable and be freely transferable. The amount of such compensation shall include interest from the date of dispossession of the expropriated property until the date of payment, according to a normal commercial rate for the currency in which it will be paid.

Article 7

Investors of the one Contracting Party who suffer losses in respect of their investments in the territory of the other Contracting Party owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which that Contracting Party gives to its own investors or to investors of any third State, in relation to their investment, whichever is more favourable to the investors concerned.

Article 8

If the investments of an investor of the one Contracting Party are insured against non-commercial risks or otherwise give rise to payment of indemnification in respect of such investments under a system established by law, regulation or government contract any subrogation of the insurer or re-insurer or Agency designated by the one Contracting Party to the rights of the said investor pursuant to the terms of such insurance or under any other indemnity given shall be recognized by the other Contracting Party.

Article 9

1. Disputes which might arise between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party concerning an investment of that investor in the territory of the former Contracting Party shall, whenever possible, be settled amicably between the parties concerned.

2. If the dispute has not been settled within a period of six months from the date either Party to the dispute requested amicable settlement, each Contracting Party consents to submit the dispute at the request of the national concerned to:

a) the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), for settlement by arbitration or conciliation under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965;

b) the International Centre for Settlement of Investment Disputes under the Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the Centre (Additional Facility of Rules), if one of the Contracting Parties is not a Contracting State of the Convention as mentioned in paragraph 2 a) of this Article;

c) an international ad hoc arbitral tribunal under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), if none of the Contracting Parties is a Contracting State of the Convention as mentioned in paragraph 2 a) of this Article.

3. A legal person which is a national of one Contracting Party and which before such a dispute arises is controlled by nationals of the other Contracting Party shall in accordance with Article 25 2 (b) of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between

States and Nationals of other States for the purpose of the Convention be treated as a national of the other Contracting Party.

4. The arbitral awards shall be final and binding on both parties to the dispute.

5. An investor may also decide to submit a dispute to a competent domestic court. In case a legal dispute concerning an investment in the territory of Costa Rica has been submitted to a competent domestic court, this dispute may not be submitted to international dispute settlement, unless no final judgement has been rendered by the competent domestic court. If a dispute concerns an investment in the territory of the Kingdom of the Netherlands an investor may choose to submit a dispute to international dispute settlement at any time.

Article 10

The provisions of this Agreement shall, from the date of entry into force thereof, apply to all investments made, whether before or after its entry into force, by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party, including its laws and regulations on labour and environment.

The provisions of this Agreement shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any claim which was settled before its entry into force.

Article 11

Either Contracting Party may propose to the other Party that consultations be held on any matter concerning the interpretation or application of the Agreement. The other Party shall accord sympathetic consideration to the proposal and shall afford adequate opportunity for such consultations.

Article 12

1. Any dispute between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of the present Agreement, which cannot be settled within a reasonable lapse of time by means of diplomatic negotiations, shall, unless the Parties have otherwise agreed, be submitted, at the request of either Party, to an arbitral tribunal, composed of three members. Each Party shall appoint one arbitrator and the two arbitrators thus appointed shall together appoint a third arbitrator as their chairman who is not a national of either Party.

2. If one of the Parties fails to appoint its arbitrator and has not proceeded to do so within two months after an invitation from the other Party to make such appointment, the latter Party may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment.

3. If the two arbitrators are unable to reach agreement, in the three months following their appointment, on the choice of the third arbitrator, either Party may invite the President of the International Court of Justice, to make the necessary appointment.

4. If, in the cases provided for in the paragraphs 2 and 3 of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from discharging the said function or is a

national of either Contracting Party, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is prevented from discharging the said function or is a national of either Party the most senior member of the Court available who is not a national of either Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall decide on the basis of international law and the relevant domestic law. Before the tribunal decides, it may at any stage of the proceedings propose to the Parties that the dispute be settled amicably. The foregoing provisions shall not prejudice settlement of the dispute *ex aequo et bono* if the Parties so agree.

6. Unless the Parties decide otherwise, the tribunal shall determine its own procedure.

7. Each Contracting Party concerned shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceeding, and half of the costs of the Chairman and the remaining costs. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties.

8. The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the Parties.

Article 13

As regards the Kingdom of the Netherlands, the present Agreement shall apply to the part of the Kingdom in Europe, the Netherlands Antilles and to Aruba, unless the notification provided for in Article 14, paragraph 1 provides otherwise.

Article 14

1. The present Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties have notified each other in writing that their constitutionally required procedures have been complied with, and shall remain in force for a period of ten years.

2. Unless notice of termination has been given by either Contracting Party at least six months before the date of the expiry of its validity, the present Agreement shall be extended tacitly for periods of ten years, whereby each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement upon notice of at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

3. In respect of investments made before the date of the termination of the present Agreement the foregoing Articles shall continue to be effective for a further period of fifteen years from that date.

4. Subject to the period mentioned in paragraph (2) of this Article, the Kingdom of the Netherlands shall be entitled to terminate the application of the present Agreement separately in respect of any of the parts of the Kingdom.

In witness whereof, the undersigned representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at The Hague, on 21 May 1999, in the Netherlands, Spanish and English languages, the three texts being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text will prevail.

For the Kingdom of the Netherlands:

J. D. VAN DEN BERG

For the Republic of Costa Rica:

ROBERTO ROJAS

PROTOCOL

On signing the Agreement on encouragement and reciprocal protection of investments between the Republic of Costa Rica and the Kingdom of the Netherlands, the undersigned plenipotentiaries have, in addition, agreed on the following provisions which shall be regarded as an integral part of the said Agreement.

Ad Article 5

"Without restriction or delay" means that transfers shall be made in accordance with normal banking and commercial practices and shall in any case be made within a period of two months from the date the application for transfer was made.

Ad Article 6

Nothing in this Article shall affect the authority of any Contracting Party to decide whether or not to negotiate with the other Contracting Party, or with any other third State, quantitative export restrictions, nor its authority to allocate those quotas in accordance with international law.

For the Kingdom of the Netherlands:

J. D. VAN DEN BERG

For the Republic of Costa Rica:

ROBERTO ROJAS

[TRANSLATION — TRADUCTION]

ACCORD RELATIF À L'ENCOURAGEMENT ET À LA PROTECTION RÉCIPROQUE DES INVESTISSEMENTS ENTRE LE ROYAUME DES PAYS-BAS ET LA RÉPUBLIQUE DU COSTA RICA

Le Royaume des Pays-Bas et la République du Costa Rica,

Ci-après dénommés les Parties contractantes,

Désireux de renforcer leurs liens traditionnels d'amitié et d'étendre et d'intensifier les relations économiques entre eux, particulièrement en ce qui concerne les investissements effectués par les investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante,

Reconnaissant qu'un accord sur le traitement à accorder auxdits investissements favorisera le flux des capitaux et des technologies ainsi que le développement économique des Parties contractantes et qu'un traitement juste et équitable des investissements est souhaitable,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

Aux fins du présent Accord :

a. Le terme " investissements " désigne tous les types d'avoirs et notamment mais non exclusivement :

i. Les biens meubles et immeubles ainsi que tous les autres droits réels pour chaque type d'avoirs ;

ii. Les droits découlant d'actions, d'obligations et autres types de participation à des sociétés et à des co-entreprises ;

iii. Les créances financières, celles sur d'autres types d'avoirs ou sur toutes prestations ayant une valeur économique ;

iv. Les droits dans le domaine de la propriété intellectuelle, des procédés techniques, de la clientèle et du savoir-faire ;

v. Les droits conférés par le droit public ou par contrat, y compris les droits concédés pour la prospection, l'exploration, l'extraction et l'acquisition de ressources naturelles ;

b. Le terme " ressortissants " désigne, au regard de l'une ou l'autre Partie contractante :

i. Les personnes physiques possédant la nationalité de la Partie contractante conformément à la Constitution et à la législation de cette dernière ; ou

ii. Les personnes morales constituées en vertu de la législation de la Partie contractante où se trouve le siège de leur entreprise ou bien leur domicile ;

iii. Les personnes morales constituées en vertu de la législation de l'autre Partie contractante mais contrôlées, directement ou indirectement, par des personnes physiques telles qu'elles sont définies à l'alinéa i ou par des personnes morales définies à l'alinéa ii ci-dessus.

c. Le terme " territoire " désigne le territoire national de chaque Partie contractante, y compris l'espace aérien, la mer territoriale, les zones maritimes, y compris le fond des mers et leur sous-sol adjacent à la limite extérieure des eaux territoriales de chaque Partie contractante, sur lesquels conformément au droit international lesdites Parties contractantes exercent ou peuvent avoir juridiction et des droits souverains aux fins de prospection, exploitation et préservation des ressources naturelles desdites zones.

Article 2

Chaque Partie contractante encourage, dans le cadre de ses lois et règlements, la coopération économique en protégeant sur son territoire les investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante. Elle accepte lesdits investissements sous réserve de son droit à exercer les pouvoirs qui lui sont conférés par ses lois et règlements.

Article 3

1. Chaque Partie contractante assure un traitement juste et équitable aux investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante et n'entrave pas, par des mesures arbitraires ou discriminatoires, l'administration, la gestion, le maintien, l'utilisation, la jouissance ou la cession desdits investissements par lesdits investisseurs. Chaque Partie contractante accorde à ces investissements une sécurité et une protection physiques qui dans tous les cas ne sera pas moins favorable que celle accordée aux investissements de ses propres investisseurs ou de ceux de tout État tiers.

2. En particulier, chaque Partie contractante accorde à ces investissements un traitement qui, en tout état de cause, n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements de ses propres investisseurs ou à ceux d'investisseurs de tout État tiers, le traitement le plus favorable à l'investissement concerné étant retenu.

3. Si une Partie contractante a accordé des avantages spéciaux aux investisseurs d'un État tiers en vertu d'accords établissant des unions douanières, des unions économiques, des unions monétaires ou des institutions analogues, ou sur la base d'accords provisoires conduisant à de telles unions ou institutions, cette Partie contractante n'est pas tenue d'accorder de tels avantages aux investisseurs de l'autre Partie contractante.

4. Chaque Partie contractante respecte toute obligation qu'elle peut avoir contractée en ce qui concerne les investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante.

5. Si les dispositions législatives de l'une ou l'autre des Parties contractantes ou les obligations relevant du droit international en vigueur ou convenues ultérieurement entre les Parties contractantes en sus du présent accord, contiennent un règlement de caractère général ou spécifique, conférant aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement plus favorable que celui qui est prévu par le présent Accord, ce règlement dans la mesure où il est plus favorable, prévaut sur le présent Accord.

Article 4

En matière d'impôts, de droits, de redevances, ainsi que de déductions et d'exemptions fiscales, chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante qui exercent une activité économique quelconque sur son territoire un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou à ceux de tout État tiers, le traitement le plus favorable pour les investisseurs concernés étant retenu toutefois, il n'est pas tenu compte à cette fin d'avantages fiscaux spéciaux accordés par cette Partie :

- a. En vertu d'un accord tendant à éviter la double imposition ; ou
- b. En vertu de sa participation à une union douanière, une union économique, union monétaire ou une institution de même nature ou sur la base d'accords intérimaires aboutissant auxdites unions ou institutions ; ou
- c. Sur la base de la réciprocité avec un État tiers.

Article 5

Les Parties contractantes garantissent la possibilité de transférer les paiements résultant d'un investissement. Les transferts sont effectués dans une monnaie librement convertible, sans restriction ni retard. Ils incluent en particulier, mais non exclusivement :

- a. Les bénéfices, intérêts, dividendes et autres revenus courants ;
- b. Les fonds nécessaires ;
- i. A l'acquisition de matières premières ou auxiliaires, de produits semi-finis ou finis, ou
- ii. Au remplacement d'avoirs en capital afin d'assurer la continuité d'un investissement;
- c. Les fonds supplémentaires nécessaires au développement d'un investissement ;
- d. Les fonds reçus en remboursement de prêts ;
- e. Les redevances ou commissions ;
- f. Les revenus de personnes physiques ;
- g. Le produit de la vente ou de la liquidation de l'investissement ;
- h. Tous paiements découlant de l'application de l'Article 7.

Article 6

1. Aucune Partie contractante ne prendra directement ou indirectement des mesures de nationalisation ou d'expropriation, ni toute autre mesure ayant un effet équivalent, à l'égard d'investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante, sauf si les mesures en question sont adoptées pour le bien public, sur une base non discriminatoire, avec les garanties d'une procédure régulière et avec prompt paiement d'une indemnité adéquate et effective.

2. L'indemnité sera versée dans les meilleurs délais, représentera la valeur de marché de l'investissement exproprié immédiatement avant l'expropriation ou avant que cette dernière ne soit publiée et sera effectivement réalisable et librement transférable. Le montant

comprendra les intérêts à partir de la date de l'expropriation jusqu'à la date du paiement conformément à un taux commercial normal pour la monnaie utilisée pour le paiement.

Article 7

Les investisseurs d'une Partie contractante dont les investissements effectués sur le territoire de l'autre Partie subissent des pertes y compris des dommages du fait d'une guerre ou autre conflit armé, d'une révolution, d'un état d'urgence national, d'une révolte, d'une insurrection ou de troubles, bénéficient de la part de ladite Partie contractante, en ce qui concerne la restitution, l'indemnisation, le dédommagement ou tout autre règlement, d'un traitement qui n'est pas moins favorable que le traitement accordé par ladite Partie contractante à ses propres investisseurs ou aux investisseurs d'États tiers, en appliquant celui des deux traitements qui est le plus favorable aux investisseurs intéressés.

Article 8

Si les investissements d'un investisseur d'une Partie contractante sont assurés contre des risques non commerciaux ou sont justifiables de toute autre manière du versement d'une indemnité en vertu d'un régime institué par la loi, par un règlement ou par un contrat public, toute subrogation de l'assureur ou du réassureur ou de l'organisme désignés par cette Partie contractante aux droits dudit investisseur aux termes de cette assurance ou au titre de toute autre indemnité octroyée est reconnue par l'autre Partie contractante.

Article 9

1. Toutes les fois que possible, les différends pouvant survenir entre l'une des Parties contractantes et un investisseur de l'autre Partie contractante en ce qui concerne un investissement dudit investisseur sur le territoire de la première Partie contractante sera réglé à l'amiable entre les parties concernées.

2. Si le différend ne peut pas être réglé dans un délai de six mois à partir de la date à laquelle l'une ou l'autre Partie demande un règlement à l'amiable, chaque Partie contractante accepte de soumettre le différend à la demande du ressortissant concerné :

a. Au Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI) pour règlement par arbitrage ou conciliation en vertu de la Convention sur le règlement des différends relatifs aux investissements entre États et ressortissants d'autres États ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965 ;

b. au Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements en vertu des règles régissant le Mécanisme supplémentaire pour l'administration des procédures par le Secrétaire du Centre si l'une des Parties contractantes n'est pas un État contractant de la Convention mentionnée au paragraphe 2 (a) du présent Article ;

c. A un tribunal d'arbitrage international ad hoc au titre des Règles d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI), si l'une des Parties contractantes est un État contractant de la Convention mentionnée au paragraphe 2(a) du présent Article.

3. Une personne morale qui est un ressortissant de l'une des Parties contractantes et qui, avant que ne survienne le différend, est contrôlée par des ressortissants de l'autre Partie contractante sera, conformément au paragraphe 2 (b) de l'Article 25 de la Convention sur le règlement des différends en matière d'investissements entre États et ressortissants d'autres États aux fins de la Convention, traitée comme un ressortissant de l'autre Partie contractante.

4. Les décisions d'arbitrage seront finales et auront effet exécutoire pour les deux parties au différend.

5. Un investisseur peut également décider de soumettre un différend à un tribunal national compétent. Dans le cas d'un différend juridique concernant un investissement sur le territoire du Costa Rica soumis à un tribunal national compétent, le différend en question ne sera soumis à un règlement international que si le tribunal national compétent n'a pas prononcé un jugement définitif. Dans le cas d'un différend concernant un investissement effectué sur le territoire du Royaume des Pays-Bas, un investisseur peut choisir de le soumettre à n'importe quel moment à un règlement international.

Article 10

Les dispositions du présent Accord s'appliqueront, à partir de la date d'entrée en vigueur dudit Accord, à tous les investissements effectués avant ou après son entrée en vigueur par des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante conformément à la législation et aux règlements de cette dernière, y compris en matière de main-d'oeuvre et d'environnement.

Les dispositions du présent Accord ne s'appliqueront pas à tout différend relatif à un investissement survenant avant son entrée en vigueur ni à une réclamation qui a été réglée avant ladite entrée en vigueur.

Article 11

Chaque Partie contractante peut proposer à l'autre la tenue de consultations sur toute question concernant l'interprétation ou l'application de l'Accord. L'autre Partie examinera avec bienveillance cette proposition et fournira les possibilités voulues de procéder à de telles consultations.

Article 12

1. Tout différend entre les Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord qui ne peut être réglé dans un délai raisonnable par voie de négociations diplomatiques est, à moins que les Parties n'en décident autrement, soumis à un tribunal d'arbitrage composé de trois membres. Chaque Partie désigne un arbitre et les deux arbitres ainsi désignés nomment comme président du tribunal d'arbitrage un troisième arbitre qui n'est ressortissant d'aucune des Parties.

2. Si l'une des Parties n'a pas désigné son arbitre et n'a pas donné suite dans un délai de deux mois, à l'invitation à procéder à cette désignation, qui lui est adressée par l'autre Partie,

cette dernière peut demander au Président de la Cour internationale de Justice de procéder à la désignation nécessaire.

3. Si les deux arbitres ne peuvent se mettre d'accord sur le choix du troisième arbitre au cours des trois mois de leur désignation, l'une ou l'autre des Parties contractantes peut demander au Président de la Cour internationale de Justice de procéder à la désignation nécessaire.

4. Si, dans les cas prévus aux paragraphes 2 et 3 du présent article, le Président de la Cour internationale de Justice est empêché de s'acquitter de cette tâche, ou s'il est un ressortissant de l'une ou l'autre des Parties contractantes, le Vice-Président est prié de procéder aux nominations nécessaires. Si le Vice-Président est empêché de s'acquitter de cette tâche ou s'il est un ressortissant de l'une ou l'autre des Parties contractantes, le membre de rang immédiatement inférieur de la Cour, qui n'est pas un ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante, est prié de procéder à la désignation nécessaire.

5. Le tribunal statue sur la base du droit international et de la législation du pays concerné. Avant de se prononcer, le tribunal peut à toute étape de la procédure, proposer aux Parties de régler le différend à l'amiable. Les dispositions qui précèdent ne préjugent pas du règlement du différend *ex æquo et bono* si les Parties en conviennent.

6. Sauf si les Parties en décident autrement, le tribunal fixe lui-même sa procédure.

7. Chaque Partie contractante assumera le coût de son membre du tribunal et de sa représentation aux instances ainsi que la moitié des dépenses du Président et autres frais. Toutefois, le tribunal peut affecter un pourcentage plus élevé des coûts à l'une des deux Parties contractantes.

8. La décision du tribunal est prise à la majorité des voix. Cette décision est définitive et contraignante pour les Parties.

Article 13

En ce qui concerne le Royaume des Pays-Bas, le présent Accord s'appliquera à la partie du Royaume en Europe, aux Antilles néerlandaises et à Aruba, à moins que la notification prévue au paragraphe 1 de l'Article 14 n'en convienne autrement.

Article 14

1. Le présent entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date à laquelle les Parties contractantes se sont notifiées par écrit que leurs procédures constitutionnelles requises ont été accomplies et il restera en vigueur pendant une période de dix ans.

2. À moins que l'une des Parties contractantes ne notifie à l'autre sa dénonciation du présent Accord six mois au moins avant la date d'expiration de sa validité, le présent Accord sera prorogé tacitement pour des périodes de dix ans, chaque Partie contractante se réservant le droit de le dénoncer avec un préavis d'au moins six mois avant la date d'expiration de la période de validité en cours.

3. En ce qui concerne les investissements effectués avant la date de dénonciation du présent Accord, les Articles qui précèdent continueront d'être en vigueur pour une nouvelle période de quinze ans à partir de ladite date.

4. Sous réserve de la période mentionnée au paragraphe 2 du présent Article, le Royaume des Pays-Bas sera autorisé à mettre fin à l'application du présent Accord séparément en ce qui concerne l'une quelconque des parties du Royaume.

En foi de quoi les représentants soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Fait en double exemplaire à la Haye le 21 mai 1999, dans les langues néerlandaise, espagnole et anglaise, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation le texte anglais prévaudra.

Pour le Royaume des Pays-Bas :

J. D. VAN DEN BERG

Pour la République du Costa Rica :

ROBERTO ROJAS

PROTOCOLE

À la signature de l'Accord relatif à l'encouragement et à la protection réciproque des investissements entre la République du Costa Rica et le Royaume des Pays-Bas, les plénipotentiaires soussignés sont également convenus des dispositions ci-après qui seront considérées comme faisant partie intégrante dudit Accord.

Ad Article 5

L'expression " sans restriction ni délai " signifie que le transfert sera effectué conformément aux pratiques bancaires et commerciales courantes et dans tous les cas dans un délai de deux mois à partir de la demande de transfert.

Ad Article 6

Aucune disposition du présent Article n'affectera l'autorité de l'une ou l'autre des Parties contractantes s'agissant de décider de négocier ou non avec l'autre Partie contractante, ou avec tout autre État tiers, en ce qui concerne le contingentement des exportations, ni son autorité s'agissant de répartir ses contingents conformément au droit international.

Pour le Royaume des Pays-Bas :

J. D. VAN DEN BERG

Pour la République du Costa Rica :

ROBERTO ROJAS

